

Alkoholpolitisk handlingsplan

P E R I O D E N 2 0 2 0 - 2 0 2 4

Innhold

1. Bakgrunn	3
2. Mål med planen	4
3. Lovgrunnlag og kommunens ansvar	4
4. Retningslinjer og tildeling av bevillinger.....	5
5. Status salgs- og skjenkebevillinger i Overhalla	6
6. Kontroll av salgs- og skjenkestedene	7
7. Reaksjoner ved overtredelser.....	7

1. Bakgrunn

Etter alkohollovens §1-7d er kommunen pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan som rulleres hvert fjerde år, senest 30. september året etter at nytt kommunestyret tiltrer.

I 2004 la departementet til grunn at den alkoholpolitiske handlingsplanen skal være et sentralt instrument for å sikre helhetlig behandling av alkoholpolitiske spørsmål. Det er anbefalt at de retningslinjene kommunen ønsker å legge til grunn for innvilgelse av salgs- og skjenkebevillinger tas inn i planen, og at denne ivaretar rusrelaterte folkehelseutfordringer.

Forekomsten av vold og skader har ofte sammenheng med høy beruselse. Det er blant annet vist at antall voldstiltfeller varierer avhengig av skjenketidsslutt i helgene. Det er også dokumentert en klar sammenheng mellom beruselse og vold.

Norge har videre forpliktet seg til WHO sitt mål om å redusere omfanget av skadelig alkoholbruk med 10 prosent innen 2025. Alkoholkonsum og tilgjengelighet henger tett sammen.

Kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan omhandler i større grad de samfunnsmessige og individuelle skader av alkohol og rusmidler i et folkehelseperspektiv. Foreslåtte alkoholpolitiske handlingsplan vil inngå som et eget kapittel i kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan.

Alkoholpolitisk handlingsplan tar utgangspunkt i kommunens ansvar etter alkoholloven. Lovens formålsparagraf formulerer myndighetenes overordnede mål:

”Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer”.

Samarbeid mellom kommune, politi og skjenkenæringen skaper felles kunnskapsgrunnlag og forståelse.

Overhalla kommune rapporterer årlig inn kommunens forvaltning av alkoholloven og omsatt mengde alkohol på salgs- og skjenkestedene.

Nedenstående tabell viser en oversikt på omsatt liter solgt og skjenket alkohol i Overhalla kommune i perioden 2017 – 2019:

Skjenking (liter)	2017	2018	2019
-------------------	------	------	------

Alkoholgruppe 1	4 499	2 173	4 391
Alkoholgruppe 2	464	772	1 170
Alkoholgruppe 3	92	100	175
Omsetning i butikk (liter)	84 949	82 983	81 233

Kilde: Innsendte omsetningsoppgaver fra salgs- og skjenkestedene.

2. Mål med planen

- Utforme en alkoholpolitikk og retningslinjer som er tydelig og forutsigbar og som bygger på alkohollovens formål. Tilrettelegge for omsetning av en lovlig og etterspurt vare å samtidig arbeide forebyggende, slik at skadevirkninger på individ og samfunn minimaliseres.
- Spesielt fokus på å redusere overskjenking og hindre at mindreårige får tilgang til alkoholholdige drikkevarer. Resultater fra bl.a. ungdomsundersøkelsen 2019 gir oss en tilbakemelding og svar på viktige spørsmål stilt til barn og unge bl.a. om alkoholvaner/debut. Sammenholdt med tidligere undersøkelser, ser vi nå en positiv utvikling som vi vil følge opp i vårt videre arbeid.

2.1. Strategier for måloppnåelse

- Legge til rette for trygge og attraktive arrangement og tilbud, herunder også rusfrie arrangement for barn og ungdom i kommunen
- Gjennomføre en felles samling/kurs for ansvarlige og ansatte i skjenkenæringen i kommunen og øvrige etater, kommune, politi og andre aktuelle deltakere
- Fokus på forebyggende arbeid generelt. Folkehelseperspektivet er sentralt.

3. Lovgrunnlag og kommunens ansvar

Hjemmel for å kunne selge eller skjenke alkoholholdig drikke, finnes i alkoholloven.

Salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilging etter alkoholloven og kommunens egne retningslinjer. Loven redegjør for hvilken myndighet som kan utøves av de ulike forvaltningsorgan.

Kommunestyret har det overordnede ansvaret for kommunens alkoholpolitikk. Saksbehandling og veiledningsansvaret er lagt til formannskapssekretær.

For en mer detaljert myndighetsfordeling, se kommunens delegasjonsreglement.

4. Retningslinjer og tildeling av bevillinger

Overhalla kommune er bevillingsmyndighet med ansvar for tildeling av:

4.1. Skjenkebevillinger

- Alminnelig skjenkebevilning for alkoholholdig drikk
- Alminnelig skjenkebevilning for enkelt anledning
- Ambulerende skjenkebevillinger - det settes ikke tak på antall bevillinger
- Bevilling for tilvirkning av alkoholholdig drikk for skjenking i egen virksomhet

4.2. Salgsbevillinger

- Bevilling for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1
- Bevilling for tilvirkning for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 i egen virksomhet

4.3. Salgs- og skjenketider

- Salg av øl/rusbrus (gruppe 1) hverdager fra kl. 08.00 til kl. 20.00, lørdager og helligdager (unntatt dagen før Kristi himmelfartsdag) fra kl. 08.00 til kl. 18.00
- Skjenking av øl/rusbrus og vin (gruppe 1 og 2), alle dager fra kl. 08.00 til kl. 01.00
- Skjenking av brennevin (gruppe 3) fra kl. 13.00 til kl. 01.00.

4.4. Søknader

- Alle søknader om salg og skjenking av alkoholholdig drikk skal sendes på søknadsskjema som finnes på kommunens hjemmeside.
- Søker har ansvar for å fremlegge nødvendige attester, tillatelser og dokumentasjon som etterspørres i søknadsskjemaet.
- Søknader om skjenking av alkoholholdig drikk for enkelt anledning til arrangement, må påregne krav om 18 års aldersgrense for deltakelse. Søknadsfrist er senest 3 uker før arrangementet skal gjennomføres.
- Ved søknader om skjenkebevilning for enkelt anledning kreves det tilstrekkelig vakthold og at kommunale retningslinjer er kjent for alle involverte. Vakthold skal avklares med politiet når arrangementet er på offentlig sted. Det gjøres samtidig med at det søkes om å avholde arrangementet hos politiet. Styrer eller stedfortreder for bevillingen skal være til stede.
- Kommunen innhenter uttalelser til søknader i hht. alkohollovens bestemmelser.

Styrer for bevilling må gjennomføre etablererprøve og kunnskapsprøve.
Stedfortreder må gjennomføre kunnskapsprøve.

Prøver kan avholdes etter avtale på kommunens Servicesenter.

4.5. Gebyr for bevilling

Skjenkebevilling for enkeltanledning, lite arrangement (ment for mindre enn 300 deltakere), har gebyr tilsvarende som for ambulerende bevilling, jf. Alkoholforskriften § 6-2.

For større arrangementer (ment for mer enn 300 deltakere) settes gebyret til kr. 1.200,-. Pr. påfølgende dager kr. 500,- pr. dag.

Bevillingshaver skal hvert år innen 1. mars sende inn revisorbekreftet omsetningsoppgave til kommunen. Gebyret beregnes ut fra omsetningsoppgave og satser, herunder også minstegebyr for salg og skjenking, fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet, regulert i alkoholforskriften.

Gebyret kan i særlige tilfeller settes lavere enn minstegebyret, men kommunen har ingen plikt til å gjøre dette. Unntaksregelen kan f.eks. brukes hvor salg eller skjenking av alkoholholdig drikk utgjør en svært liten del av virksomheten og har liten økonomisk betydning.

4.6. Fornyelse av slags- og skjenkebevillinger

Overhalla kommune viderefører i utgangspunktet alle salgs- og skjenkebevillinger uten at bevillingshavere må søke på nytt (jfr. Alkoholoven § 1-6, 3. ledd). Unntak er bevillingshavere som i løpet av bevillingsperioden har fått bevillingen inndratt på grunn av alvorlige brudd på alkoholovgivningen, jfr. Forskriftens kapittel 10, eller det har fremkommet andre merknader eller hendelser i løpet av bevillingsperioden som tilsier at fornyelse av bevillingen må vurderes på nytt.

5. Status salgs- og skjenkebevillinger i Overhalla

Vi har 3 salgsbevillinger og 9 skjenkebevillinger som er såkalte alminnelige bevillinger. I tillegg søkes det om skjenkebevillinger for enkelt anledninger. I 2019 ble det behandlet og vedtatt 29 saker.

6. Kontroll av salgs- og skjenkestedene

Det er kommunen som har ansvaret for kontroll med salgs- og skjenkesteder.

Kommunen skal kontrollere alle salgs- og skjenkesteder og påse at omsetning av alkoholholdig drikk til enhver tid skjer i henhold til lover og forskrifter og kommunens egne retningslinjer.

Kommunen vil særlig vektlegge følgende områder i forbindelse med kontroller ved salgs- og skjenkestedene:

- at aldersbestemmelsene overholdes

- at det ikke forekommer salg og skjenking til åpenbart berusede personer
- at salgs- og skjenketider overholdes
- kontroll av bevillingshaveres internkontrollsystem
- veilede bevillingshavere og legge til rette for et godt samarbeid og for at bevillingshavere er sitt ansvar bevisst

Kommunen har inngått avtale med privat kontrollselskap om å foreta kontrollene. Vi mottar kopi av kontrollene. Disse gjennomgås og håndteres av saksbehandler.

7. Reaksjoner ved overtredelser

I tilfeller der innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholloven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket, gjelder bestemmelser om prikkdeling, jf. Alkoholforskriften kapittel 10.

Reglene innebærer bl.a. at dersom det i løpet av en 2 års periode blir tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på en uke. Ved beregning av 2 års perioden skal overtredelsestidspunkt legges til grunn.

Brudd på bestemmelsene i alkoholloven med forskrifter om salg og skjenking av alkoholvarer, vilkårene i en bevilling og kommunens retningslinjer for øvrig, kan føre til prikkbelastning eller inndragelse av bevilling, i hht. alkoholforskriften §§ 10-1 til 10-7.

Formannskapet kan, etter delegert myndighet fra kommunestyret, inndra en bevilling dersom vilkårene i alkoholloven ikke lenger er oppfylt.

Prikktildeling:

Pkt.	Prikker	Beskrivelse	Hjemmel i alkoholforskriften
1	8	Salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år	§10-3, første ledd, pkt. 1
2	8	Brudd på kravet om forsvarlig drift	§10-3, første ledd, pkt. 2
3	8	Hindring av kommunal kontroll	§10-3, første ledd, pkt. 3
4	4	Salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler	§10-3, andre ledd, pkt. 1
5	4	Skjenking til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler	§10-3, andre ledd, pkt. 1

6	4	Brudd på salgs-, utlevering- og skjenketidsbestemmelsene	§10-3, andre ledd, pkt. 2
7	4	Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år	§10-3, andre ledd, pkt. 3
8	4	Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk	§10-3. andre ledd, pkt. 4
9	2	Det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler	§10-3, tredje ledd, pkt. 1
10	2	Bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart beruset forlater stedet	§10-3, tredje ledd, pkt. 1
11	2	Mangler ved bevillingshavers internkontroll	§10-3, tredje ledd, pkt. 2
12	2	Manglende innlevering av omsetningsoppgave innen kommunens frist	§10-3, tredje ledd, pkt. 3
13	2	Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist	§10-3, tredje ledd, pkt. 4
14	2	Brudd på krav om styrer og stedfortreder	§10-3, tredje ledd, pkt. 5
15	2	Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkested	§10-3, tredje ledd, pkt. 6
16	2	Gjentatt diskriminering	§10-3, tredje ledd, pkt. 7
17	1	Brudd på kravet om alkoholfrie alternativer	§10-3, fjerde ledd, pkt. 1
18	1	Brudd på regler om skjenkemengde	§10-3, fjerde ledd, pkt. 2
19	1	Konsum av medbragt alkoholholdig drikk	§10-3, fjerde ledd, pkt. 3

20	1	Gjester medtar alkohol ut av lokalet	§10-3, fjerde ledd, pkt. 4
21	1	Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted	§10-3, fjerde ledd, pkt. 5
22	1	Brudd på vilkår i bevillingsvedtak	§10-3, fjerde ledd, pkt. 6
23	1	Brudd på reklameforbudet	§10-3, fjerde ledd, pkt. 7
24	1	Andre overtredelser som omfattes av alkoholloven	§10-3, fjerde ledd, pkt. 8

6.1. Saksbehandlingsregler ved overtredelse

Skriftlige rapporter fra skjenkekontrollen skal etter forskriften § 9-6, sendes til salgs- eller skjenkestedet senest innen en uke, med en frist på 14 dager for eventuelle merknader. Kommunen får tilsendt kopi av samtlige rapporter og fremkommer det avvik, kan rapporten sendes ut sammen med forhåndsvarsel om vedtak. Se mer om forhåndsvarsel under.

Vedtak om inndragning og tildeling av prikker skal regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Det innebærer at det gjelder særskilte saksbehandlingsregler, jf. forskriftens §§ 10-5 og 10-6 og forvaltningsloven.

Før et eventuelt vedtak om inndragning eller prikktildeling blir gjort, plikter vi å gi et forhåndsvarsel om at kommunen vurderer et slikt vedtak og en begrunnelse for dette, jf. Forvaltningsloven § 16. Bevillingshaver skal også få en rimelig frist til å uttale seg om saken.

Overhalla kommune
- positiv, frisk og framsynt

OVERHALLA KOMMUNE SVALIVEGEN 2 - 7863 OVERHALLA
E-POST: POSTMOTTAK@OVERHALLA.KOMMUNE.NO **TLF:** 742 80 000

